

Verduurzaming in Prinsenbeek

Marsroute Duurzaam Prinsenbeek

14 juli 2023

dorpsPLATFORM
PRINSENBEEK
SAMEN DOEN, SAMEN STERKI

www.dorpsplatformprinsenbeek.nl

Marsroute Duurzaam Prinsenbeek

Inleiding

Nationaal zijn afspraken gemaakt om de opwarming van de aarde tegen te gaan, door geen fossiele brandstoffen meer te gebruiken.

De gemeente Breda heeft als doel in 2044 aardgasvrij en CO₂-neutraal te zijn. Om dit proces via een goede structuur te laten verlopen heeft de gemeente de Transitievisie Warmte Breda opgesteld voor het verduurzamen van de gebouwde omgeving.

Het Dorpsplatform Prinsenbeek (DPP) heeft het initiatief genomen om de energietransitie in het dorp te faciliteren. Op basis van dit initiatief vanuit het DPP is Prinsenbeek opgenomen als een van de verkenningsgebieden in de Transitie Visie Warmte van de gemeente Breda. Deze Marsroute beoogt een realistisch programma te zijn dat aansluit bij de rol van het Dorpsplatform in de Beekse gemeenschap; een verbindende rol.

Visie

Burgers van Prinsenbeek: informeren, ondersteunen en faciliteren om te komen tot een energie neutraal, fossielvrij Prinsenbeek.

Missie

DPP is een platform voor en door Bekenaren met hart voor het dorp. Het platform streeft ernaar de leefbaarheid in Prinsenbeek te behouden en daar waar mogelijk verder te vergroten. Door een verbindende factor te zijn en dialoog en samenwerking te stimuleren tussen Beekse inwoners en organisaties. Onze kernwaarden zijn: Verbinding, betrokkenheid, toegankelijkheid, betrouwbaarheid en samenwerking.

Het DPP zet zich, bij monde van haar domein Duurzaam, in om de bewoners te betrekken bij de energietransitie door hen te informeren over de mogelijkheden om aardgasvrij en energie neutraal te worden.

Doel

In harmonie met en onder regie van de gemeente Breda wordt dit programma opgezet om de bewoners van Prinsenbeek te betrekken bij de energie transitie (TVW).

Dit door hun behoeften en standpunten te peilen, hen te informeren over de mogelijkheden om energie neutraal te worden en samenwerking te stimuleren, zodat zij zelfstandig, weloverwogen besluiten kunnen nemen en noodzakelijke maatregelen kunnen realiseren.

Uitgangspunt hierbij is dat eenieder, passend binnen het dan geldende wettelijke kader, vanuit een vrijwillige keuze op eigen wijze, in eigen tempo en met de noodzakelijke middelen eraan meewerkt de doelstelling energie neutraal te verwezenlijken.

Marsroute Duurzaam Prinsenbeek

Opzet

Om inzicht te krijgen in wat er op dit gebied leeft in het dorp, wordt door het DPP een enquête verspreid. Op grond van de resultaten uit de enquête en de opgedane ervaring van de energie-coaches worden (informatie-) bijeenkomsten belegd.

Tijdens deze interactieve bijeenkomsten wordt met de bewoners in gesprek gegaan over wat zij kunnen doen om de energie transitie vorm te geven en te realiseren. Deze bijeenkomsten op dorps-, wijk- en straatniveau bieden de mogelijkheid om zowel individueel als collectief met elkaar vragen te stellen, ervaringen uit te wisselen en acties te bespreken.

Door op deze wijze de bewoners te betrekken, te informeren en te faciliteren gaat uit van de gedachte dat de energietransitie vooral slaagt als de bewoners er nauw bij betrokken-zijn, meedenken en beslissingen nemen. Deze betrokkenheid is één van de succesfactoren voor het slagen van de energie transitie.

De diversiteit aan gebouwen maakt alles tot maatwerk en kan alleen in afstemming en onder regie van de (bewoner-) eigenaar stap-voor-stap worden uitgevoerd. Echter, door overleg en samenwerking kunnen de stappen zowel individueel als in collectief verband worden verwezenlijkt. Op grond van de uitkomsten van de enquête en de feedback uit de informatieavonden wordt een Gebied uitvoeringsplan (GUP) opgesteld. De bevindingen, als weergegeven in het GUP, worden in een algemene bijeenkomst voorgelegd, toegelicht aan de bewoners en overgedragen aan de wethouder.

Het is aan de (bewoner-) eigenaar om vanuit het GUP een Woninguitvoeringsplan (WUP) op te stellen en tot uitvoering hiervan te komen met als streven een aardgasvrij-ready, energie neutraal Prinsenbeek in 2030, als vernoemd in het TVW. De daadwerkelijke uitvoering van dit streven wordt weergegeven in het GUP. Het spreekt voor zich dat de bewoner ten alle tijden de woning kan verduurzamen.

Programma van Aanpak

Het Programma van Aanpak wordt gekenmerkt door de vraag;

“Wat zijn de mogelijkheden van de bewoners van Prinsenbeek in het kader van het verduurzamen van hun woning en welke belemmeringen en hulpvragen ervaren zij daarbij”

Algemeen

Informatie, communicatie en participatie met en tussen de (bewoners-) eigenaren van de woning, zijn cruciaal voor het uitwerken van de Marsroute Duurzaam Prinsenbeek

Voor het communicatie- en participatieproces onder de bewoners worden onafhankelijke gespreks-leiders en rapporteurs ingezet om de gesprekken te modereren en te notuleren. Voorbeelden worden aangedragen en belicht om onderwerpen bespreekbaar te maken.

Marsroute Duurzaam Prinsenbeek

Communicatie en Participatie

De energietransitie treft ons allemaal, we zitten er middenin, het is een complex vraagstuk.

Vrijwel iedereen heeft of krijgt te zijner tijd te maken met aanpassingen in huis en omgeving

Het DPP heeft het initiatief genomen om vanuit de Transitievisie Warmte Breda (TVW), de energietransitie naar een energie neutrale leefomgeving in Prinsenbeek mee te faciliteren. De transitie kan vooral slagen als de bewoners erbij betrokken worden, door een proces van informeren, communiceren en participeren.

Dit proces onderscheid zich in drie fases:

- Fase 1 Kwantitatief onderzoek met een enquête onder de bewoners van Prinsenbeek
- Fase 2 Kwalitatief onderzoek via open bijeenkomsten voor de bewoners van Prinsenbeek
- Fase 3 Opstellen van een Gebied uitvoeringsplan (GUP)

Fase 1 Kwantitatief onderzoek

Om de centrale vraag “Wat zijn de mogelijkheden van de bewoners van Prinsenbeek in het kader van het verduurzamen van hun woning en welke belemmeringen en hulpvragen ervaren zij daarbij” te beantwoorden, laat het Dorpsplatform een kwantitatief onderzoek uitvoeren door middel van een enquête die aan alle bewoners van Prinsenbeek wordt voorgelegd. De verkregen informatie wordt getoetst door een gevalideerd enquêtebureau.

Onderzoeksvragen hierbij zijn o.a.:

- Wat is de houding van de inwoners van Prinsenbeek ten opzichte van verduurzamen en de energietransitie in het algemeen?
- Welke verduurzamingsmaatregelen hebben zij al uitgevoerd?
- Welke verduurzamingsmaatregelen hebben zij nog uit willen voeren?
- Wat zijn redenen dat zij voor verduurzamingsmaatregelen zouden kiezen / hebben gekozen?
- Welke belemmeringen ervaren zij bij het verduurzamen van hun woning?
- Welke vormen van ondersteuning zouden zij willen om met deze belemmeringen om te kunnen gaan?
- Welke informatiebehoefte hebben zij en hoe zouden zij die informatie willen ontvangen?

De resultaten van het onderzoek worden aan het DPP gerapporteerd, gepubliceerd en vervolgens in een openbare bijeenkomst aan de bewoners van Prinsenbeek voorgelegd en toegelicht.

Fase 2 Kwalitatief onderzoek

Het kwalitatieve onderzoek beoogt inzicht te krijgen en te geven in onderwerpen waar nog weinig of geen kennis over is bij de bewoner met betrekking tot verduurzamen en een energie neutrale leefomgeving.

Marsroute Duurzaam Prinsenbeek

Fase 2.1

In deze fase worden openbare bijeenkomsten gehouden waarin de diverse onderwerpen die betrekking hebben op verduurzamen, worden besproken, toegelicht en bediscussieerd. Aan de hand van voorbeelden worden ideeën en de uitvoering ervan besproken en beargumenteerd. Vanuit dit samenspel worden de voorstellen genotuleerd en gebundeld in een verslag.

Hiervoor worden een aantal bijeenkomsten gepland op generiek, buurt en straatniveau.

De bijeenkomsten worden geleid door een gespreksleider en genotuleerd door de Programma Manager.

Onderliggende voorbeelden zijn o.a.:

- Gedrag van de bewoner met betrekking tot het energieverbruik
- Isoleren van de schil van de woning
- Vormen van duurzame warmtebronnen voor de woning
- Vormen van duurzame energieopwekking en opslag voor de woning
- Collectieve samenwerking

Kwalitatief onderzoek door het beleggen van een 8-tal bijeenkomsten over verschillende onderwerpen:

- 1^e algemene bijeenkomst
- 2^e, 3^e en 4^e bijeenkomst discussie over verduurzamen in combinatie met van voorbeelden.
- 5^e en 6^e bijeenkomst met buurten.
- 7^e algemene bijeenkomst over bijeenkomst bevindingen 1 t/m 6
- 8^e Toelichting op Gebied uitvoeringsplan (concept)

De bevindingen uit de bijeenkomsten worden genotuleerd en benut voor het opstellen van een Gebiedsuitvoeringsplan (GUP).

Fase 2.2

Deze fase kenmerkt zich door het vervlechten van de bevindingen uit het kwantitatieve onderzoek (de enquête) en het kwalitatieve onderzoek, de notulen van de bijeenkomsten en tussentijdse reacties, met als doel de grondslag te vormen voor het gebied uitvoeringsplan (GUP).

Deze bevindingen worden aan het DPP gerapporteerd, gepubliceerd en in een openbare bijeenkomst aan de bewoners van Prinsenbeek voorgelegd en toegelicht.

Fase 3 Gebied uitvoeringsplan

Het GUP beschrijft de diversiteit van woningen en gebouwen, met welk duurzaam alternatief deze kunnen worden verduurzaamd en welke maatregelen nodig zijn om tot het gewenste resultaat in tijd te komen.

Onderliggende onderwerpen

- Beweegredenen
- Kengetallen met betrekking tot de nutsvoorzieningen in Prinsenbeek

Marsroute Duurzaam Prinsenbeek

- Alternatieven met betrekking tot het verduurzamen
- Samenwerking op buurt en straatniveau
- Het Midden en klein bedrijf (MKB)
- Planning
- Schaalgrootte
- Subsidie; Gemeentelijk, Provinciaal, Overheid e.d. en financieringsmogelijkheden

Het GUP wordt op basis van de enquête, de diverse bijeenkomsten, gegevens over de bestaande infrastructuur en bebouwde omgeving samengesteld. Echter in de tijd is het GUP aan verandering onderhevig als gevolg van voortschrijdend inzicht en verandering bij bewoners en in de maatschappij.

Met het GUP als richtsnoer kunnen bewoners/eigenaren individueel of collectief hun plannen maken met als uitgangspunt dat eenieder vanuit een vrijwillige keuze op eigen wijze (binnen het dan geldende wettelijke kader), in eigen tempo en met de noodzakelijke middelen ertoe bijdraagt de doelstelling energie neutraal te verwezenlijken. Het GUB beschrijft in samenwerking met de gemeente Breda de mogelijkheden die geboden worden voor het MKB.

Het GUP wordt aan het DPP gerapporteerd, gepubliceerd en in een openbare bijeenkomst aan de bewoners van Prinsenbeek voorgelegd en toegelicht.

Het Dorpsplatform Prinsenbeek

Marsroute Duurzaam Prinsenbeek

Programma uitvoeringsbudget

Begroting

Fase 1 Kwantitatieve onderzoek (Enquête)

Duur : 12 – 14 weken Doorlooptijd

Budget : € 17.785

Organisatie	: € 13.050	Bureau I&O-research i.s.m. DPP Duurzaam
		Opstellen, verspreiden, analyse, rapportage en publicatie.
	€ 1.190	Digitaal toegankelijke rapportage
	€ 1.420	Toelichtingsavond presenteren bevindingen enquête.
	€ 375	Opmaken, drukken en versturen 100 papieren vragenlijsten
	€ 750	DPP-Duurzaam i.s.m. de Programma Manager en gespreksleider.
	€ 750	Zaal huur incl. versnapering
	€ 250	Onvoorzien DPP, o.a. verwerken papieren vragenlijsten

Fase 2.1 Kwalitatief onderzoek (communicatie en participatie)

Duur : 6 – 12 maanden basis 8 bijeenkomsten

Budget : € 20.260

Organisatie	: € 9.600	Programma Manager ca 16 dagdelen à € 600,=
	€ 4.160	Gespreksleider ca 32 uur à € 130, = /uur
	€ 6.000	Huur accommodatie voor 8 bijeenkomsten
	€ 500	PM-post Documentatie, flyers etc.

Fase 2.2 Rapportage kwalitatief onderzoek

Duur : 6 weken Doorlooptijd

Budget : € 5.900

Organisatie	: € 5.400	gespreksverslag analyse, rapportage en publicatie bijeenkomsten door Programma Manager i.s.m. Duurzaam ca 8 dagdelen à € 600,=
	€ 250	drukwerk en verspreiding rapportage (intern)
	€ 250	Onvoorzien DPP

Marsroute Duurzaam Prinsenbeek

Fase 3.1 Gebiedsuitvoeringsplan (GUP)

Duur	: 12 weken	Doorlooptijd
<u>Budget</u>	<u>: € 32.250</u>	
Organisatie	: € 24.000	DPP-Duurzaam i.s.m. Programma Manager ca 40 dagdelen à € 600
		Verzamelen van stedenbouwkundige en infrastructurele informatie als mede beschikbare subsidies en regelingen i.c.m. rapportage uit fase 2.2 Het opstellen van aanbevelingen (niet specifiek) en globale kosten.
		Toelichting aan bevolking Prinsenbeek
	€ 7.000	Definitieve rapportage inclusief verspreiding analogoog en digitaal
	€ 750	Huur accommodatie en versnapering
	€ 500	Onvoorziene koste DPP

Samenvatting Budget

Fase 1 Kwantitatief onderzoek	€ 17.785
Fase 2.1 Kwalitatief onderzoek	€ 20.260
Fase 2.2 Rapportage kwantitatief onderzoek	€ 5.900
Fase 3.1 Gebiedsuitvoeringsplan (GUP)	€ 32.250
Onvoorzien	<u>€ 3.500</u>
Totaal	<u>€ 79.695</u>

Marsroute Duurzaam Prinsenbeek

Colofon

Enquête: een vragenlijst afgenomen bij meerdere personen, online of offline, om dat te verzamelen over een onderwerp

Energiecoach: richt zich op de bewustwording en het energiegedrag van mensen die duurzaam met energie willen omgaan. Meestal een vrijwilliger die zich een beeld vormt van de woning en tips geeft om energie te besparen.

Duurzaam: gaat lang mee en is milieuvriendelijk en grondstof besparend

Energie neutraal: het fossiele energieverbruik wordt gecompenseerd door geproduceerde duurzame energie.

Aardgas-ready: Met aardgasvrij-ready bedoelt de gemeente dat bouwmaatregelen en aanpassingen aan de infrastructuur in 2030 zijn uitgevoerd en dat er een concreet plan van aanpak ligt om een alternatieve warmtebron aan te koppelen en het aardgas uit te faseren.

Handelingsperspectief: beschikbare mogelijkheden om in bepaalde situaties te handelen

Gebied uitvoeringsplan: Dit plan beschrijft de diversiteit van woningen en gebouwen, op welk duurzaam alternatief deze kunnen worden verduurzaamd en welke maatregelen nodig zijn om tot het gewenste resultaat in tijd te komen.

Participatie: burgers doen actief mee

Leefomgeving: De omgeving waarin er geleefd wordt met alle fysieke aspecten die daarbij horen

Disclaimer

Haalbaarheid is afhankelijk van het aantal respondenten, de resultaten c.q. uitslag van de enquête en de bereidwilligheid van de inwoners van Prinsenbeek om te participeren. Daarnaast zijn ook andere gronden van invloed: de verandering in wet- en regelgeving, maatschappelijke oorzaken, bemensing en voortschrijdend inzicht op het gebied van "duurzaamheid".